

МОДУЛ А/ТО-2
ТЕОРЕТИЧНО ОБУЧЕНИЕ
“ОБЩО УСТРОЙСТВО НА МПС”

София, 2012 година

О П И С А Н И Е Н А М О Д У Л А

КОД НА МОДУЛА	НАИМЕНОВАНИЕ НА МОДУЛА	ХОРАРИУМ	ВИД НА МОДУЛА
А/ТО-2	ОБЩО УСТРОЙСТВО НА МПС	4 учебни часа	Задължителен

МЯСТО НА МОДУЛА В ПЛАНА НА ОБУЧЕНИЕ	ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ВХОДНОТО НИВО НА ОБУЧАВАНИТЕ
--	--

Обучението може да започне с този модул.	Основно образование.
--	----------------------

МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО	РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ
В учебен кабинет, учебно МПС.	Не повече от 2 учебни часа в денонощие.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА МОДУЛА
<p>След изучаването на този модул обучаваният трябва да притежава знания и умения за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета, тяхното разположение и предназначение. 2. Извършването на задължителни ежедневни прегледи и основни операции, за да се поддържа технически изправен мотоциклетът. 3. Правилата по техника на безопасност; опазване на околната среда.

Подцели на модула (резултат от обучението)
<p>Към цел 1: Основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета, тяхното разположение и предназначение.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да разпознава и посочва основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета. 2. Да наименова основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета. 3. Да може да обяснява накратко предназначението на основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета.

Подцели на модула (резултат от обучението)
<p>Към цел 2: Извършване на задължителни ежедневни прегледи и основни операции, за да се поддържа технически изправен мотоциклетът.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да знае на кои възли, агрегати и уредби на мотоциклета се извършва ежедневен преглед. 2. Да знае техническите неизправности по основните възли, агрегати и уредби на мотоциклета, които застрашават безопасността на движението.

Подцели на модула (резултат от обучението)
<p>Към цел 3: Правила по техника на безопасност; опазване на околната среда.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да знае основните правила за техническа безопасност, свързани с поддържането и експлоатацията на мотоциклета. 2. Да познава и описва запалителните и агресивните течности и токсични вещества в мотоциклета, които представляват опасност за човека и околната среда.

Тема 1

Цел 1	Описание на учебното съдържание
-------	---------------------------------

Основни възли, агрегати и уредби на мотоциклета (разпознаване, наименоване, предназначение).

1. Общо устройство на мотоциклета.
2. Основни уредби на двигателя (охладителна, мазилна, горивна).
3. Трансмисия – съединител, предавателна кутия.
4. Ходова част – рамка, предна и задна вилка; телескопично устройство; колела и гуми.
5. Спирачна уредба - ръчна спирачка, крачна спирачка.
6. Кормилна уредба; командни органи, разположени върху кормилото.
7. Електрообзавеждане на мотоциклета - запалителна уредба, осветителна уредба, сигнална уредба; източници на електрически ток (акумулаторна батерия; генератор за постоянен или променлив ток).

Тема 2

Цел 2	Описание на учебното съдържание
	<p>Възли, агрегати и уредби на мотоциклета, на които се извършва ежедневен преглед. Основни операции, за да се поддържа технически изправен мотоциклетът.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Външен оглед на мотоциклета:<ul style="list-style-type: none"> - течове от мотоциклета; - състояние на фарове, пътепоказатели, светлоотразители. 2. Проверка на осветлението, светлинната сигнализация и звуковия сигнал. 3. Проверка на налягането на въздуха в гумите. 4. Проверка на кормилната уредба. 5. Проверка на спирачната уредба. 6. По време на управление:<ul style="list-style-type: none"> - наблюдаване показанията на контролно-измервателните уреди; - следене за поява на специфичен шум и мирис.

Тема 3

Цел 3	Описание на учебното съдържание
	<p>Правила по техника на безопасност, опазване на околната среда.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основни правила по техника на безопасност при работа:<ul style="list-style-type: none"> - с движещи се (въртящи се) части на мотоциклета; - с нагорещени части на мотоциклета; - с проводници за високо напрежение. 2. Запалителни течности, агресивни течности и токсични вещества, които представляват опасност за човека и околната среда.<ul style="list-style-type: none"> - горива (бензин, дизелово гориво, втечен газ); - отработени газове; - двигателно масло; - охлаждаща течност (антифриз); - масла и греси.

Обучението по модул “Общо устройство на МПС” се провежда групово или индивидуално.

Мястото на провеждането са учебният кабинет, мотоциклетът, установен на безопасно място.

В началото на всяко занятие преподавателят трябва да обясни на обучавания какви знания ще се усвоят и какви са характерните им особености.

По време на занятията преподавателят трябва да насочва вниманието на обучавания към конкретното учебно съдържание.

Обучението включва използването на традиционните методи: разказ, обяснение, беседа, анализ и обобщение.

За проверка и затвърдяване на знанията по преценка на преподавателя се извършва текущ контрол:

- преди всяка тема - върху въпроси от предходната тема или
- преди всяко занятие - върху въпроси от темите на предходното занятие, или
- след преминаване на предварително определена група теми.

Решават се тестове, които се оценяват от самите обучавани с помощта на преподавателя. Допуснатите грешки се анализират и разясняват от преподавателя.

Резултатите на определени етапи от обучението се определят със средствата за оценяване при текущия контрол.

ИЗПОЛЗВАНИ ДИДАКТИЧЕСКИ МАТЕРИАЛИ И УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

1. При обучението се онагледяват:

- общо устройство на мотоциклета;
- устройство на двигателя;
- трансмисия;
- ходова част, колела и гуми;
- устройство и действие на спирачна уредба;
- устройство на кормилна уредба;
- електрообзавеждане на мотоциклета.

2. Мотоциклет.

3. Препоръчва се:

- използване на макети на основните агрегати, възли и уредби на мотоциклета;
- използване на аудио-визуални средства – персонален компютър, видеоманетофон, шрайбпроектор или аспектомат, окомплектовани със съответни на съдържанието на печатните материали програмни продукти, видеофилми, плаки и диапозитиви.

ТЕКУЩ КОНТРОЛ

Система за оценяване

1. **Точкова система за оценяване.**

Примерен вариант на точкова система.

Скала: 100 точки.

Брой на въпросите в теста: минимум 10, максимум 20.

Определяне тежестта на въпросите:

- а) равномерно – всички въпроси носят еднакъв брой точки;
- б) неравномерно - броят на точките, който носи всеки въпрос, се определя от преподавателя в зависимост от сложността на въпроса.

Крайните резултати получени, от обучаваните, са между 0 точки и 100 точки.

2. Двубална система “ДА/НЕ”.

Правилните отговори и действия на обучавания се оценяват с “ДА”.

Неправилните отговори и действия на обучавания се оценяват с “НЕ”.

Средства за оценяване

1. При точковата система.

Използват се тестове с въпроси, изготвени от преподавателя.

2. При двубалната система.

Въпроси върху устройството и техническото състояние на мотоциклета и наблюдения на действията на обучаваните при изпълнение на задачите.

Начини за оценяване

1. При точковата система.

Преподавателят определя време за решаване на теста - не по малко от 1 минута и не повече от 2 минути на въпрос.

Обучаваните решават теста.

Преподавателят съобщава верните отговори на всеки въпрос.

Обучаваните сами отбелязват верните отговори в бланката и сумират точките за всички въпроси, на които са отговорили правилно.

Под формата на дискусия се прави анализ на допуснатите грешки и се разяснява основанието за верния отговор. Всеки обучаван обявява точките, които е получил.

2. При двубалната система.

Преподавателят задава въпроси и поставя задачи, свързани с устройството и техническото състояние на мотоциклета. Обучаваният отговаря на въпросите и изпълнява поставените задачи.

Преподавателят оценява действията на обучаваните, посочва грешките и прави анализ на отговорите и изпълнението на задачите.